

<http://hallofpeople.com/gr/bio/Rolland.php>

Ρομαίν Ρολάν

Ζαν Κριστόφ

Αποσπάσματα

Η αηδία που του προκάλεσαν οι παλιές συνθέσεις του, πού 'χαν γραφτεί χωρίς πάθος, τον ανάγκασε με τη συνηθισμένη υπερβολή του ν' αποφασίσει να μη γράψει τίποτα πια αν δεν τον πιέσει μια βαθιά ανάγκη για να το γράψει· και, παρατώντας το κινήγημα των ιδεών, ορκίστηκε να παραιτηθεί για πάντα απ' τη μουσική, αν η δημιουργία δεν του επιβαλλόταν με κεραυνούς.

Μιλούσε έτσι, γιατί ήξερε καλά πως η καταιγίδα ερχόταν. Ο κεραυνός πέφτει όπου θέλει κι όταν θέλει. Υπάρχουν όμως κορφές που τον τραβάνε. Κάποιοι τόποι -κάποιες ψυχές- είναι εστίες καταιγίδων: τις δημιουργούν ή τις τραβάνε απ' όλα τα σημεία του ορίζοντα· και το ίδιο κάποιοι μήνες του έτους, κάποιες ηλικίες της ζωής, είναι τόσο κορεσμένοι από ηλεκτρισμό, που οι κεραυνοί ξεσπάνε πάνω τους, αν όχι θεληματικά, τουλάχιστον στην ώρα που τους περιμένεις.

Ολάκερο το είναι τεντώνεται. Συχνά, μέρες και νύχτες, η καταιγίδα ετοιμάζεται. Ένα καυτερό, λευκό νεφέλωμα σκεπάζει τον ουρανό. Ούτε πνοή. Ο ακίνητος αέρας κοχλάζει, φαίνεται να βράζει. Η γη σωπαίνει, τσακισμένη από νάρκη. Το μυαλό βουίζει από πυρετό: ολάκερη η φύση περιμένει την έκρηξη της δύναμης που μαζεύεται, το χτύπημα του σφυριού που σηκώνεται βαριά για να ξαναπέσει μεμιάς στο αμόνι των σύννεφων. Μεγάλες, σκοτεινές και θερμές σκιές περνούν· ένας πύρινος άνεμος υψώνεται! τα νεύρα ανατριχιάζουν σ' όλο το κορμί, σαν φύλα... Ύστερα η σιωπή απλώνεται πάλι. Ο ουρανός εξακολουθεί να κλωσάει τον κεραυνό.

Υπάρχει σ' αυτή την αναμονή μια ηδονική αγωνία. Μ' όλη τη στεναχώρια που σας πιέζει, νιώθετε να περνάει στις φλέβες σας η φωτιά που καίει το σύμπαν. Η ψυχή μεθυσμένη βράζει μες στο καμίνι, σαν το σταφύλι στο πατητήρι. Χιλιάδες σπόροι ζωής και θανάτου τη βασανίζουν. Τι θα 'βγει απ' αυτό; Ούτε το ξέρει. Σαν την γκαστρωμένη γυναίκα, σωπαίνει, με το βλέμμα χαμένο μέσα της, αφουγκράζεται όλο ανησυχία, το σκίρτημα των σπλάχνων της και σκέφτεται: "Τι θα γεννηθεί από μένα;"...

Κάποτε, η αναμονή είναι μάταιη. Η καταιγίδα διαλύεται χωρίς να ξεσπάσει, και ξυπνάς με το κεφάλι βαρύ, απογοητευμένος, νευριασμένος, αηδισμένος. Δεν είναι παρά μια αναβολή: πάντα θα ξεσπάσει· αν δεν είναι σήμερα, θα 'ναι αύριο όσο πιο πολύ θα 'χει αργήσει, τόσο θα 'ναι πιο ορμητική.

Νάτη!... Τα σύννεφα ξεπετάχτηκαν απ' όλα τα καταφύγια τού είναι, μάζες πυκνές, μαυρογάλαζες, που τις ξεσκίζουν οι φρενιτικοί σπασμοί των

αστραπών· προχωρούν με ιλιγγιώδεις και βαρύ πέταγμα, κυκλώνοντας τον ορίζοντα της ψυχής, κλείνοντας ξαφνικά τα δυο τους φτερά πάνω στον πνιγμένο ουρανό και σβήνοντας το φως. Ώρα τρέλας!...

Τα στοιχεία αγριεμένα, ξαπολυμένα απ' το κλουβί όπου τα κρατούν κλεισμένα οι Νόμοι που ασφαλίζουν την ισορροπία του πνεύματος και την ύπαρξη των πραγμάτων, βασιλεύουν άμορφα και κολοσσιαία, μέσα στη νύχτα της συνείδησης.

Νιώθεις την αγωνία. Δεν ποθείς πια να ζήσεις. Δεν ποθείς παρά το τέλος, τον θάνατο που λυτρώνει...

Και ξαφνικά, να η λάμψη!

Ο Κριστόφ ούρλιαζε από χαρά.

ΧΑΡΑ, φρένιασμα χαράς, ήλιος που φωτίζει κάθε τι που είναι και θα είναι, θεία χαρά να δημιουργείς! Δεν υπάρχει άλλη χαρά παρά στη δημιουργία. Δεν υπάρχει ύπαρξη παρά για κείνους που δημιουργούν. Όλοι οι άλλοι είναι σκιές που κυματίζουν πάνω στη γη, ξένοι στη ζωή. Όλες οι χαρές στη ζωή είναι χαρές δημιουργίας: έρωτας, μεγαλοφυΐα, δράση - αναλαμπές δύναμης που βγαίνουν απ' το ίδιο μοναδικό καμίνι. Ακόμα κι εκείνοι που δεν μπορούνε να βρουνε θέση γύρω από τη μεγάλη εστία - οι φιλόδοξοι, οι εγωιστές και οι στείροι ακόλαστοι, πασκίζουν να ζεσταθούν στις ξεθωριασμένες αντιφεγγιές της.

Να δημιουργείς στο πεδίο της σάρκας ή στο πεδίο του πνεύματος, είναι να βγαίνεις απ' τη φυλακή του κορμιού, είναι να ορμάς μέσα στη θύελλα της ζωής, είναι να 'σαι Εκείνος που Είναι. Να δημιουργείς, είναι να σκοτώνεις το θάνατο.

Αλίμονο στο άγονο πλάσμα που μένει μονάχο και χαμένο στη γη, ατενίζοντας το ξεραμένο του κορμί και τη νύχτα που είναι μέσα του, απ' όπου καμιά φλόγα ζωής δεν θα ξεπεταχτεί ποτέ! Αλίμονο στην ψυχή που δε νοιώθει τον εαυτό της γόνιμο, βαρύ από ζωή κι αγάπη, σα λουλουδιασμένο δέντρο την άνοιξη! Ο κόσμος μπορεί να τη γεμίσει με τιμές κι ευτυχίες: στεφανώνει ένα πτώμα.

Όταν ο Κριστόφ άστραφτε απ' την αχτίδα του φωτός, μια ηλεκτρική εκκένωση διαπερνούσε το κορμί του· έτρεμε από κατάπληξη. Ήταν σάμπως, μέσα στην απέραντη θάλασσα, μέσα στη βαθιά νύχτα, ν' αντίκριζε ξαφνικά τη γη. Ή, σάμπως, περνώντας ανάμεσα από πλήθος, να δεχόταν το τράνταγμα δυο βαθιών ματιών. Συχνά, αυτό τύχαινε ύστερα από ώρες κατάπτωσης, όπου το μυαλό του βολόδερνε, απελπιστικά μες στο κενό. Μα πιο συχνά ακόμα σε στιγμές όπου σκεφτόταν κάτι άλλο, μιλώντας με τη μητέρα του ή περπατώντας στο δρόμο. Αν βρισκόταν στο δρόμο, η ευπρέπεια τον εμπόδιζε να εκδηλώσει πάρα πολύ ζωηρά τη χαρά του. Μα στο σπίτι τίποτα δεν τον συγκρατούσε πια. Χτυπούσε τα πόδια του· σάλπιζε μια φανφάρα θριάμβου. Η μάνα του το γνώριζε καλά και στο τέλος είχε μάθει τι σήμαινε αυτό. Έλεγε στον Κριστόφ πως έμοιαζε με κότα που 'χε γεννήσει. [...]

[...] Δεν ήταν παρά μια αστραπή· κάποτε, ερχόντανε κι άλλες, η μια πίσω απ' την άλλη: και καθεμιά φώτιζε κι άλλες γωνιές της νύχτας. Μα συνήθως, η ιδιότροπη δύναμη, αφού είχε εκδηλωθεί μια φορά, έτσι ξαφνικά, εξαφανιζόταν για πολλές μέρες στα μυστηριακά της καταφύγια, αφήνοντας πίσω της μια φωτεινή γραμμή. [...]

Ξαφνικά, όπως ανοίγει ένα φράγμα, πίσω του, στην αυλή, ένας καταρράκτης νερού, μια βροχή πυκνή, πλατιά, κάθετη, κατακύλησε. Ο ακίνητος αγέρας αναρίγησε. Το ξερό και σκληρό χώμα αντήχησε σαν καμπάνα. Και το απέραντο άρωμα της φλογισμένης και θερμής σαν ένα κτήνος γης, η μυρουδιά των λουλουδιών, των φρούτων και της ερωτευμένης σάρκας, υψώθηκε σ' ένα σπασμό μανίας και ηδονής. Ο Κριστόφ, μέσ' στη φρεναπάτη του, τέντωσε όλο του το είναι και ρίγησε ως τα σπλάχνα του. Τρεμούλιασε... Ο πέπλος σκίστηκε. Ήταν ένα θάμπωμα. Μες στη λάμψη της αστραπής, είδε στο βάθος της νύχτας, είδε - έγινε Θεός. Ο Θεός μέσα του· ο Θεός έσπαζε το ταβάνι της κάμαρας, τους τοίχους του σπιτιού· ο Θεός έκανε να τρίζουν τα όρια του όντος· γέμιζε τον ουρανό, το σύμπαν, το μηδέν. Ο κόσμος ορμούσε μέσα σ' Αυτόν, σαν καταρράκτης. Μες στην φρίκη και στην έκσταση αυτού του γκρεμίσματος, ο Κριστόφ έπεφτε κι αυτός παρασυρμένος απ' το στρόβιλο που σάρωνε και σύντριβε σαν άχερα τους νόμους της φύσης. Έχανε την ανάσα, μεθούσε απ' την πτώση αυτή μέσα στο Θεό... Ο Θεός άβυσσος! Ο Θεός βάραθρο! Φλόγα τού είναι! Θύελλα της ζωής! Τρέλα να ζεις - άσκοπα, ξέφρενα, παράλογα - για τη μανία της ζωής!...

Αναδημοσίευση από: youtubetranslations.gr/literature.htm